

Onkostenvergoedingen gemeentebestuurders

Aan de gemeentebesturen

19 december 2000/
Nr. BW2000/103039
Directoraat-generaal Openbaar
Bestuur

Hierbij informeer ik u over de uitkomsten van het overleg met de VNG en het GO burgemeesters over de onkostenvergoedingen van gemeentebestuurders.

Onbelaste vergoedingen

Politieke ambtsdragers ontvangen vergoedingen van kosten die zij maken bij de uitoefening van hun ambt. Vaste kostenvergoedingen kunnen alleen belastingvrij worden verstrekt voorzover deze naar aard en veronderstelde omvang van de kosten zijn gespecificeerd. De belastingdienst kan verlangen dat een onbelaste vaste kostenvergoeding met behulp van een steekproef wordt onderbouwd. Aan een groep werknemers kan alleen een zelfde vaste kostenvergoeding belastingvrij worden verstrekt als die groep homogeen is. Op verzoek van de belastingdienst is door het SGBO in opdracht van VNG/IPO een onderzoek verricht naar de werkelijk gemaakte kosten waarvoor de vaste kostenvergoedingen worden toegekend. De belangrijkste uitkomst van het onderzoek was dat de gemiddelde feitelijke kosten veelal in overeenstemming waren met de vergoedingen, maar dat er in de uitgaven binnen de onderscheiden kostencategorieën een behoorlijke spreiding was. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek heeft de belastingdienst geconcludeerd dat de huidige vaste kostenvergoedingen in de belastingheffing betrokken worden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft vervolgens voorstellen gedaan voor een aangepaste systematiek. De nieuwe regeling voor de kostenvergoedingen van gemeentebestuurders is een nadere uitwerking van de lijn die is gevolgd bij het ontwerpen van het

nieuwe voorzieningenstelsel voor bewindslieden.

Belastingherziening 2001

In de Belastingherziening 2001 worden de wettelijke regels voor de aftrek van beroepskosten en de onbelaste vergoeding van beroepskosten gewijzigd. Bij de fiscale behandeling van vaste kostenvergoedingen wordt het onderscheid tussen de groep die in (fictieve) dienstbetrekking staat (werknemers) en zij die geen dienstbetrekking hebben (niet-werknemers) nog belangrijker. De mogelijkheid van aftrekbare kosten komt voor werknemers te vervallen. Niet-werknemers behouden de mogelijkheid van aftrekbare kosten, maar komen niet in aanmerking voor een onbelaste vergoeding.

Burgemeesters zijn in dienstbetrekking. Wethouders en raadsleden zijn niet in dienstbetrekking, maar kunnen zoals beschreven voor de loonbelasting opteren en worden in dat geval fiscaal als werknemer aangemerkt (fictief werknemerschap).

Voor de heffing van inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen wordt de beloning (bezoldiging of vergoeding voor de werkzaamheden) in aanmerking genomen hetzij als belastbaar loon (ingeval van werknemerschap), hetzij als belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden (ingeval van niet-werknemerschap). Dit onderscheid is van belang voor de genoemde mogelijkheden om onbelaste vergoedingen te ontvangen dan wel beroepskosten te kunnen aftrekken.

Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden is het gezamenlijk bedrag van het resultaat uit een of meer werkzaamheden die geen belastbare winst of belastbaar loon genereren. Onder deze categorie inkomsten valt hetgeen ambtsdragers genieten indien zij niet (fictief) als werknemer worden aangemerkt. Bij resultaat uit overige werkzaamheden zijn eventuele (vaste) vergoedingen integraal als inkomen belast. Beroepskosten kunnen echter, met inachtneming van een aantal wettelijke beperkingen en nor-

meringen langs dezelfde regels als ondernemers, in mindering op het belastbare resultaat worden gebracht. Genieters van resultaat uit overige werkzaamheden hebben evenals ondernemers een wettelijke administratieverplichting.

Samenvattend leidt het bovenstaande tot het volgende overzicht.

• Vaste kostenvergoedingen

a. Wel onder de loonbelasting

Voor personen die van rechtswege of door daarvoor te opteren fiscaal als werknemer worden aangemerkt en onder de loonbelasting vallen, geldt met betrekking tot hun vaste kostenvergoeding het volgende.

Vaste vergoedingen behoren niet tot het loon voor zover deze naar aard en veronderstelde omvang van de kosten zijn gespecificeerd en daaraan voorts – op verzoek van de inspecteur – een steekproefsgewijs onderzoek van de werkelijk gemaakte kosten tot verwerving van het loon ten grondslag ligt. Daarbij geldt voorts dat zij voor wat betreft het kostenpatroon zijn aan te merken als homogene groep (zie eerdergenoemde vereisten).

b. Niet onder de loonbelasting

Voor functionarissen die niet onder de loonbelasting vallen kan een vaste kostenvergoeding niet meer onbelast worden verstrekt. Elke vergoeding die in verband met verrichte werkzaamheden wordt ontvangen, wordt als belastbaar inkomen beschouwd.

• Aftrekbaarheid kosten

a. Wel onder de loonbelasting

Ambtsdragers die als werknemer worden aangemerkt kunnen bij de aangifte inkomstenbelasting hun werkelijke beroepskosten niet meer aftrekken.

b. Niet onder de loonbelasting

Ambtsdragers die niet als werknemer worden aangemerkt, kunnen bij de aangifte inkomstenbelasting hun werkelijke beroepskosten, met inachtneming van een aantal wettelijke beperkingen en normeringen, in mindering

brengen op hun belastbaar inkomen (belastbare resultaat).

Nieuwe vergoedingsystematiek

Gezien de uitkomsten van het SGBOnderzoek en de fiscale regels is geconcludeerd dat de onkostenvergoedingen niet meer onbelast kunnen worden verstrekt. In lijn met de benadering voor bewindslieden is voor de nieuwe systematiek de volgende wijze van redeneren gehanteerd:

- welke voorzieningen worden aangeboden door de organisatie (bedrijfsvoering en bestuurskosten);
- welke voorzieningen zijn noodzakelijk voor de uitoefening van het ambt, maar zijn niet rechtstreeks aan te bieden door de organisatie;
- kan voor deze voorzieningen nog een onbelaste vergoeding worden aangeboden?
- voor die voorzieningen die niet onbelast aangeboden kunnen worden, kan een (bruto) vergoeding worden verstrekt.

Bekeken is welke voorzieningen rechtstreeks door de organisatie ter beschikking kunnen worden gesteld. Vervolgens is bezien welke kostensoorten resteren waarvoor een vaste kostenvergoeding toegekend moet worden. Dit betekent dat de (basis van de) huidige regeling voor onkostenvergoedingen aangepast zal moeten worden.

De nieuwe systematiek gaat er van uit dat een aantal kostencomponenten die momenteel deel uitmaken van de vaste onkostenvergoeding in de gemeentelijk bedrijfsvoering worden ondergebracht en van daaruit beschikbaar gesteld en dat vervolgens het resterende deel van de onkostenvergoeding wordt gebruteerd. De kostensoorten fax/pc en cursussen, congressen worden ondergebracht in de bedrijfsvoering. Dit betekent dat deze zaken in de toekomst geacht worden rechtstreeks door de gemeentelijke organisatie te worden verstrekt. Dit houdt bijvoorbeeld in dat facturen direct door de gemeente worden voldaan of dat genoemde voorzieningen in bruikleen worden gegeven.

Voor die aangelegenheden waarvoor een (bruto) vergoeding worden verstrekt, is het niveau van de huidige vaste kostenvergoedingen als uitgangspunt genomen. Aan de hand van het SGBOnderzoek is uitgerekend

welk percentage van de totale kosten door deze kostensoorten worden bestreken. Dit betekent dat de gemiddelde uitkomsten van het SGBOnderzoek niet hebben geleid tot bijstelling, nog in opwaartse nog in neerwaartse zin, van de kostenvergoedingen. Het percentage voor de kostensoorten fax/pc en cursussen, congressen is in mindering gebracht op de huidige vaste kostenvergoeding. Het uiteindelijke bedrag van de nieuwe vaste kostenvergoeding is gebruteerd tegen het belastingtarief van 52% middels de volgende formule: $100/48 \times$ de nieuwe ongebruteerde vergoeding.

De brutoering heeft geen betrekking hebben op de categorieën ambtsdragers die niet onder het loonbelastingregime vallen en hiervoor ook niet hebben geopteerd. Dit in verband met de aftrekmogelijkheden per 1-1-2001 van de werkelijk gemaakte kosten op het resultaat uit onderneming (zie boven). Deze ambtsdragers ontvangen de vergoeding zonder de brutoering.

Voor de uitwerking en de concrete bedragen verwijs ik naar de bijlage bij deze brief.

De gemeenten ontvangen voor de kosten van de brutoering compensatie via het Gemeentefonds.

Zowel de VNG als de vertegenwoordiging van de burgemeesters kunnen, zij het met een kanttekening, instemmen met de lijn van de behandeling van de vaste kostenvergoedingen. De kanttekening betreft de componenten die zoals beschreven uit de vaste vergoeding worden gehaald en in verband daarmee de verlaging van de vergoedingen. Over deze kanttekening zal ik nog overleg voeren met de VNG en het GO burgemeesters.

De nieuwe vergoedingsystematiek treedt per 1 januari 2001 in werking. De vereiste aanpassing van de respectievelijke rechtspositiebesluiten zal derhalve met terugwerkende kracht dienen te geschieden. Ik zal u daaromtrent nog nader inlichten. Ik stel echter voor dat u daarop vooruitlopend reeds uitvoering geeft aan de nieuwe regelingen zoals in deze brief beschreven. Ook verzoek ik u deze informatie te doen toekomen aan de respectievelijke bestuurders in uw gemeente.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben over de nieuwe vergoedingsystematiek. Voor nadere

vragen over het belastingstelsel verwijs ik u naar de belastingdienst. Voor algemene vragen kunt u (gratis) bellen naar de belastingtelefoon 0800 - 0543, op werkdagen van maandag t/m/ donderdag van 8.00 tot 22.00 uur en op vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur. Informatie over het nieuwe belastingstelsel kunt u ook vinden op internet via: <http://www.belastingdienst.nl/2001>.

*Hoogachtend,
De Minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties,
K.G. de Vries.*

Bijlagen

Kostenvergoeding burgemeesters

Inwonersklasse	Ambtstoelage per maand (huidig 2000)	Nieuwe ambtstoelage ongebruteerd (2001)	Nieuwe ambtstoelage gebruteerd (2001)
Klasse 1 en 2	680	553	1.152
Klasse 3 en 4	715	581	1.211
Klasse 5 en 6	745	606	1.262
Klasse 7 t/m 11	770	626	1.304

SGBO-gemiddelden (per maand)	Burgemeesters	
Fax. PC	87	14%
Cursussen, congressen	48	7%
Vakliteratuur	21	3%
Excursies	9	1%
Bureaunkosten, porti	19	3%
Contributies, lidmaatschappen	66	10%
Ontvangsten	126	20%
Representatie	203	32%
Zakelijke giften	62	10%
TOTAAL	641	100%

reeks door de gemeente worden vers-
trekt. Op grond van de SGBO-gemid-
delden uit 1998 is uitgerekend welk
percentage van de totale kosten door
deze kostensoorten worden bestreken.
Dit percentage is in mindering
gebracht op de huidige vaste kosten-
vergoeding.

Het bedrag is vervolgens verhoogd in
verband met de consumentenprijsin-
dex. Ingevolge artikel 25, derde lid,
van het rechtspositiebesluit wethou-
ders wordt de vergoeding verhoogd
indien de consumentenprijsindex gel-
dend voor de maand september is
gestegen. Het prijsindexcijfer is geste-
gen van 109,1 (1999) naar 112,3
(2000), hetgeen een stijging inhoudt
van 2,9%.

Het uiteindelijke bedrag van de
nieuwe vaste kostenvergoeding is
gebruteerd tegen het belastingtarief
van 52% middels de volgende formu-
le:
 $100/48 \times \text{de nieuwe ongebruteerde}$
vergoeding.

De brutering zal geen betrekking

Toelichting

De kostensoorten fax/pc en cursussen,
congressen worden ondergebracht in
de bedrijfsvoering. Dit betekent dat
deze zaken in de toekomst rechtst-
reeks door de gemeente worden vers-
trekt. Op grond van de SGBO-gemid-
delden uit 1998 is uitgerekend welk
percentage van de totale kosten door
deze kostensoorten worden bestreken.
Dit percentage is in mindering
gebracht op de huidige vaste kosten-
vergoeding.

Het bedrag is vervolgens verhoogd in
verband met de consumentenprijsin-
dex. Ingevolge artikel 16, tweede lid,
van het Rechtspositiebesluit burge-
meesters 1994, wordt de vergoeding
verhoogd, indien consumentenprijsin-
dex geldende voor de maand septem-
ber is gestegen. Het prijsindexcijfer is
gestegen van 109,1 (1999) naar 112,3
(2000), hetgeen een stijging inhoudt
van 2,9%.

Het uiteindelijke bedrag van de
nieuwe vaste kostenvergoeding is
gebruteerd tegen het belastingtarief
van 52% middels de volgende formu-
le:
 $100/48 \times \text{de nieuwe ongebruteerde}$
vergoeding.

Kostenvergoeding wethouders

Inwonersklasse	Vergoeding per maand (huidig 2000)	Nieuwe vergoeding ongebruteerd (2001)	Nieuwe vergoeding gebruteerd (2001)
- 8000	305	233	485
8001-14000	502	383	797
14001-18000	650	495	1.031
18001-	709	540	1.125

SGBO-gemiddelden (per maand)	Parttime wethouders		Wethouders	
Representatie	111	25%	122,5	19%
Vakliteratuur	18,5	4%	22	3%
Contributies, lidmaatschappen	38	9%	75,5	12%
Telefoonkosten	39,5	9%	40,5	6%
Bureaunkosten, porti	17	4%	18	3%
Zakelijke giften	32	7%	47	7%
Bijdrage aan fractiekosten	32	7%	76,5	12%
Ontvangsten	24	5%	50,5	8%
Cursussen, congressen	35	8%	17,5	3%
Fax. PC	80,5	18%	149	24%
Excursies	11	3%	13,5	2%
TOTAAL	438,5	100%	632,5	100%

Toelichting

De kostensoorten fax/pc en cursussen,
congressen worden ondergebracht in
de bedrijfsvoering. Dit betekent dat
deze zaken in de toekomst rechtst-

hebben op de categorieën ambtsdra-
gers die niet onder het loonbelasting-
regime vallen en hiervoor ook niet
hebben geopteerd. Dit in verband met
de aftrekmogelijkheden per 1-1-2001
van de werkelijk gemaakte kosten op

het resultaat uit onderneming. Deze ambtsdragers ontvangen de vergoeding zonder de brutoering.

Toelichting

De kostensoorten fax/pc en cursussen, congressen worden ondergebracht in

de bedrijfsvoering. Dit betekent dat deze zaken in de toekomst rechtstreeks door de gemeente worden versprekt. Op grond van de SGBO-gemiddelden uit 1998 is uitgerekend welk percentage van de totale kosten door deze kostensoorten worden bestreken. Dit percentage is in mindering gebracht op de huidige vaste kostenvergoeding.

Het bedrag is vervolgens verhoogd in verband met de consumentenprijsindex. Ingevolge artikel 2, derde lid, van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden, wordt de vergoeding verhoogd, indien consumentenprijsindex geldende voor de maand september is gestegen. Het prijsindexcijfer is gestegen van 109,1 (1999) naar 112,3 (2000), hetgeen een stijging inhoudt van 2,9%.

Het uiteindelijke bedrag van de nieuwe vaste kostenvergoeding is gebruteerd tegen het belastingtarief van 52% middels de volgende formule:

$100/48 \times \text{de nieuwe ongebruteerde vergoeding}$.

De brutoering de brutoering heeft geen betrekking hebben op de categorieën ambtsdragers die niet onder het loonbelastingregime vallen en hiervoor ook niet hebben geopteerd. Dit in verband met de aftrekmogelijkheden per 1-1-2001 van de werkelijk gemaakte kosten op het resultaat uit onderneming. Deze ambtsdragers ontvangen de vergoeding zonder de brutoering.

Kostenvergoeding raadsleden

Inwonersklasse	Vergoeding per maand (huidig 2000)	Nieuwe vergoeding ongebruteerd (2001)	Nieuwe vergoeding gebruteerd (2001)
- 6000	95	72	150
6001-8000	99	76	158
8001-10000	109	83	173
10001-12000	119	90	188
12001-14000	133	101	210
14001-18000	151	115	240
18001-24000	175	134	278
24001-30000	204	155	323
30001-40000	242	184	383
40001-50000	294	224	466
50001-60000	313	238	496
60001-80000	336	256	533
80001-100000	355	271	564
100001-125000	379	288	601
125001-150000	398	303	631
150001-250000	417	317	661
250001-375000	474	361	751
375001-	568	433	902

SGBO-gemiddelden (per maand)	Raadsleden	
Representatie	48,5	17%
Vakliteratuur	15	5%
Contributies, lidmaatschappen	27,5	9%
Telefoonkosten	31,5	11%
Bureaunkosten, porti	22,5	8%
Zakelijke giften	7	2%
Bijdrage aan fractiekosten	54,5	19%
Ontvangsten	8,5	3%
Cursussen, congressen	22	8%
Fax. PC	51,5	18%
Excursies	4,5	2%
TOTAAL	293	100%